

Notat

Afvikling af en vejledende kommunal folkeafstemning og økonomi derved

Dette notat beskriver regelgrundlag, fremgangsmåde og økonomi i forbindelse med afholdelse af en vejledende kommunal folkeafstemning den 18. november 2025, samme dag som kommunal- og regionalvalget.

Regelgrundlag

Af den kommenterede styrelseslov (Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 2022, Hans B. Thomsen m.fl., s. 218) fremgår følgende om afholdelse af vejledende kommunale folkeafstemninger:

"Det vil være naturligt at lade reglerne i lov om kommunale og regionale valg kapitel 11 a om afholdelse af bindende kommunale folkeafstemninger, herunder reglerne om valget, være afgørende ved fastlæggelsen af kredsen af stemmeberettigede og fastlæggelsen af fremgangsmåden for afstemningen. Uanset at afstemningen alene har vejledende karakter, må det på grund af den faktiske betydning af afstemningsresultatet kræves, at afstemningen tilrettelægges i overensstemmelse med almindelige grundlæggende principper for afholdelse af valg, som f.eks. hemmelighed, beskyttelse mod påvirkning i forbindelse med stemmeafgivning, offentlighed ved optælling m.v."

Det følger af kapitel 11 a, at den bindende kommunale folkeafstemning i praksis afholdes på samme vilkår som kommunal- og regionalvalget. Det følger heraf, at en bindende kommunal folkeafstemning og dennes emne skal bekendtgøres senest 4 uger inden valgdagen.

Praktisk gennemførelse

Lovkravene til afholdelse af en bindende lokal folkeafstemning medfører, **at** der skal udsendes valgkort, **at** vælgerne skal have adgang til at brevstemme på udvalgte lokationer før valgdagen samt i eget hjem og på forskellige institutioner (fx bosteder), og **at** der skal afholdes et brevstemmemøde (dagen før valget) samt en fintælling (dagen efter valget). Der vil derfor i praksis være tale om, at der afholdes 3 valg på én gang på de 58 valgsteder med ca. 540.000 vælgere, hvis afstemningen skal holdes samme dag som kommunal- og regionalvalget.

Forvaltningen bemærker, at kommunal- og regionalvalget i forvejen er det mest komplekse valg, der afholdes. Det skyldes, at der afholdes to valg på én gang, at der er flere stemmeberettigede end til andre valg (ikke krav om dansk statsborgerskab), og at stemmesedlerne er meget

11. september 2025

Edoc sagsnummer
2025-0282499

F2 sagsnummer
2025 - 18983

Sagsbehandler
Dennis Krabbe Sørensen

Center for Borgerservice og
Myndighed

Nyropsgade 3
1602 København V

E-mail
dn8g@kk.dk

EAN-nummer
5798009780515

store på grund af de mange lokallister og derfor tager lang tid at sortere, bedømme og nedpakke. Det bemærkes desuden, at KFF er meget langt i planlægningen af afholdelsen af kommunal- og regionalvalget, og at det ville være meget vanskeligt at lave de fornødne ændringer for at afholde et yderligere valg samtidigt.

For at kunne holde en folkeafstemning, skal der være et IT-system, som understøtter alle dele af valgbehandlingen, herunder udarbejdelse af valgliste, brevstemmeregistrering, valgkort, registrering af valgkort på valgstederne samt resultatopgørelse (foreløbig optælling og fintælling). Til alle valg benytter kommunerne fremover det nye valgsystem, men dette er ikke udviklet til at kunne håndtere lokale folkeafstemninger – hverken bindende eller vejledende. Der er derfor i dag ikke et IT-system til rådighed for kommunerne til at afholde disse afstemninger.

Københavns Kommune ville derfor skulle starte med at afdække markedet for private løsninger, og hvis disse ikke opfylder kravene, herunder til den sikkerhed, som er nødvendig i håndtering af 540.000 vælgers persondata, lave en kravsspecifikation og, afhængig af forventet pris på opgaven, sende opgaven i udbud. Dette er ikke muligt at nå, inden systemet skulle tages i brug forud for den 18. november 2025.

Økonomi

KFF har ikke haft mulighed for at vurdere de aktuelle økonomiske omkostninger ved at afholde en vejledende kommunal folkeafstemning samtidig med kommunal- og regionalvalget.

KFF har i 2018 besvaret et politikerspørgsmål vedr. samme emne, og her var vurderingen, at en bindende lokal folkeafstemning samtidig med et Europa-Parlamentsvalg i 2018-priser ville udgøre 5,7 mio. kr. på baggrund af, at der i 2014 blev afholdt en folkeafstemning samtidig med Europa-Parlamentsvalget, og at en bindende lokal folkeafstemning alene i 2018-priser ville udgøre 16,7 mio. kr. Det er KFF's vurdering, at disse tal er markant højere i 2025, da befolkningstilvæksten har øget omfanget og kompleksiteten af valgafholdelse, og at kompleksiteten alene af afholdelsen af kommunal- og regionalvalget i sig selv giver en øget udgift ved samtidige valg.

KFF har i 2021 vurderet de forventede udgifter ved afholdelse af et ældrerådsvalg samtidig med et kommunal- og regionalvalg, hvilket i 2021-priser lå på et budget mellem 13,8 mio. kr. og 15,1 mio. kr. Dette tal vil være væsentligt højere, da der er markant færre vælgere til et ældrerådsvalg.

Hertil skal lægges specifikke udgifter afhængig af, hvordan valget i praksis i dag vil skulle afvikles, f.eks. indkøb af yderligere stemmebokse, IT-understøttelse mv.